

Rolnummer 297

Arrest nr. 29/91
van 24 oktober 1991

A R R E S T

In zake : de vordering tot schorsing van de wet van
29 december 1990, ingesteld door de
landbouwvennootschap STASSART-HIMBE en Henri
HAUTIER.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters I. PETRY en J. DELVA,
en de rechters J. WATHELET, F. DEBAEDTS, K. BLANCKAERT,
L. DE GREVE en M. MELCHIOR,
bijgestaan door de griffier H. VAN DER ZWALMEN,
onder het voorzitterschap van voorzitter I. PETRY,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP VAN DE VORDERING

I. Bij verzoekschrift aan het Hof gezonden bij ter post aangetekende brief van 28 juni 1991 die op de griffie van het Hof op 1 juli 1991 is ontvangen, vorderen de landbouwvennootschap STASSART-HIMBE, met zetel te Ouffet, Néblon-le-Moulin, 3 en Henri HAUTIER, landbouwer, wonende te Baulers, rue de Placenoit, 6, de schorsing van artikel 215 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen, die de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw-, en zeevisserijprodukten wijzigt door een artikel 4bis in die wet in te voegen (Belgisch Staatsblad van 9 januari 1991).

Bij verzoekschrift, aan het Hof gezonden samen met het voormelde verzoekschrift, vorderen de voornoemde landbouwvennootschap STASSART-HIMBE en Henri HAUTIER, alsmede andere verzoekers, de vernietiging van dezelfde bepaling.

II. RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 1 juli 1991 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Het bij artikel 74 van de organieke wet op het Hof voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 30 juli 1991 bekendgemaakt.

Bij beschikking van 16 juli 1991 heeft het Hof de terechtzitting voor de debatten over de vordering

tot schorsing op 19 september 1991 vastgesteld.

Van die beschikking zijn de in artikel 76 van de organieke wet bedoelde overheden, de verzoekers en hun advocaten in kennis gesteld bij op 23 juli 1991 ter post aangetekende brieven, die op 24 en 25 juli 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Van die beschikking is ook kennis gegeven aan de tussenkomende partijen en hun advocaten bij op 13 september 1991 ter post aangetekende brieven, die op 16, 17 en 18 september 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

De v.z.w. "Confederatie van de Belgische Bietplanters", afgekort C.B.B., met zetel te 1000 Brussel, Anspachlaan 111, heeft op 28 augustus 1991 een memorie neergelegd.

De Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België, met zetel te 1150 Brussel, Tervurenlaan 182 bus 4, heeft op 28 augustus 1991 een memorie neergelegd.

De Ministerraad heeft op 5 september 1991 een memorie neergelegd.

Jean BEAUVOIS, Francine VIATOUR en de vennootschap STASSART-HIMBE hebben op 16 september 1991 een memorie neergelegd.

HENRI HAUTIER heeft op 16 september 1991 een memorie neergelegd.

Bij beschikking van 17 september 1991 heeft het Hof toegegeven dat er reden was tot wraking van

Rechter P. Martens en heeft Rechter M. Melchior aangewezen om hem als lid van de zetel te vervangen.

Op de openbare terechtzitting van 19 september 1991,

- zijn verschenen :
  - de landbouwvennootschap STASSART-HIMBE, vertegenwoordigd door Mr. Y. RANSCELOT en Mr. E. GREGOIRE, advocaten bij de balie te Luik;
  - Henri HAUTIER, vertegenwoordigd door Mr. G. GOISSE, advocaat bij de balie te Namen;
  - de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, vertegenwoordigd door Mr. J.M. VAN DER MEERSCH, advocaat bij de balie te Brussel;
  - de v.z.w. "Confederatie van de Belgische Bietplanters", vertegenwoordigd door Mr. J.-P. DE BANDT en Mr. P. PEETERS, advocaten bij de balie te Brussel;
  - de v.z.w. "Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België", vertegenwoordigd door Mr. N. CAHEN loco Mr. L. SIMONT, advocaat bij het Hof van Cassatie;
- hebben de rechters-verslaggevers J. WATHELET en L. DE GREVE verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op

het gebruik van de talen voor het Hof.

III. ONDERWERP VAN DE AANGEVOCHTEN BEPALING

Artikel 215 van de aangevochten wet voegt in de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijprodukten een artikel 4bis in waarvan paragraaf 1, tweede lid, betrekking heeft op de overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven waarbij de individuele en collectieve betrekkingen tussen de suikerfabrikanten en de verkopers van bieten worden geregeld, alsmede de rechten en verplichtingen van de contracterende partijen.

"Deze overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven kunnen inzonderheid regels bevatten met betrekking tot de voorwaarden voor aankoop, levering, ontvangst en betaling van bieten, met betrekking tot de voorwaarden van de verdeling van leveringsrechten, het beheer van deze rechten en de overdracht van deze rechten van de titularis naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat en met betrekking tot de voorwaarden waaronder de afhoudingen verricht kunnen worden door de suikerfabrikanten op de betaling van de bieten met het oog op het dekken van de kosten van de activiteiten van de beroepsorganisaties of met het oog op het verzekeren van de behartiging van de belangen die zij vertegenwoordigen of de financiering van een deelname in het kapitaal van ondernemingen van de betrokken sector".

IV. IN RECHTE

A.1. In punt 2 van hun verzoekschrift doen de verzoekers blijken van hun belang om in rechte te treden, alsmede van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Zij voeren beide aan dat zij landbouwers zijn en gronden uitbaten waarop suikerbieten kunnen worden geteeld, maar dat hen geen bietenquotum werd toegekend, zodat zij geen bieten kunnen telen, wat voor hen een inkomstenderving betekent dat zij berekenen. Daaruit vloeit volgens hen een nadeel voort dat voor elk teeltseizoen onmogelijk kan worden hersteld.

In punt 3 van hun verzoekschrift tot schorsing voeren de verzoekers middelen aan die dezelfde zijn als in hun verzoekschrift tot vernietiging.

Het eerste middel is afgeleid uit de verbreking van de gelijkheid ten aanzien van de eigenaars-uitbaters door de wetgever, omdat hij een wet heeft goedgekeurd om de tenuitvoerlegging van de door de Raad van State vernietigde akte mogelijk te maken.

In de uiteenzetting van de feiten in punt 1 van hun verzoekschrift tot schorsing, leggen de verzoekers de evolutie van de regels uit die de overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven inzake de levering van bieten bepalen. Zij leggen onder meer uit dat er een overeenkomst was, goedgekeurd bij ministerieel besluit, en dat die akten door de Raad van State in arrest nr. 35.194 van 12 juni 1990 zijn vernietigd, omdat de beroepsverenigingen die door een E.E.G.-verorde-

ning gemachtigd zijn om die overeenkomsten te sluiten, door die verordening slechts gemachtigd zijn regels vast te stellen voor het sluiten en het uitvoeren van contracten die de fabrikanten en de planters binden, en niet gemachtigd zijn om regels vast te stellen betreffende de contractuele relaties die andere personen binden.

De Raad van State is derhalve van oordeel dat de organisaties, door die overeenkomst te sluiten, de grenzen van de hen toegekende machtiging hebben overschreden. De Raad is ook de mening toegedaan dat de overeenkomst de rechten beperkt die door artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek en de wetgeving op de pachtcontracten aan de landbouweigenaars zijn toegekend en dat, om de reeds uiteengezette redenen, de auteurs van de overeenkomst door de verordening niet gemachtigd waren om van die bepalingen af te wijken.

De verzoekers zijn van oordeel dat de wetgevende macht door de bestreden bepaling de motivering van de Raad van State omzeilt en de principiële gelijkheid ten aanzien van de verzoekers verbreekt door een wet goed te keuren die de geldigheid van een door de Raad van State vernietigde akte mogelijk maakt.

Het tweede middel van de verzoekers is afgeleid uit de schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet doordat het nieuwe artikel 4bis een discriminatie in het leven roept onder de Belgen, landbouwwitbaters met gronden waarop bieten kunnen worden geteeld. De aangevochten wet heeft immers de mogelijkheid gehandhaafd dat de overlater aan de nieuwe planter al dan niet zijn akkoord kan geven voor de overdracht van de leveringsrechten.

Zij zijn van oordeel dat de wet aldus een stelsel heeft mogelijk gemaakt waarin de quota niet objectief en gelijkmatig worden toegewezen aan alle planters, oude en nieuwe, naargelang van de bewerkte oppervlakte.

Tot besluit leiden verzoekers een derde middel af uit de schending van artikel 11 van de Grondwet en van artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 20 maart 1952, goedgekeurd door de wet van 13 mei 1955. Zij zijn van oordeel dat de aangevochten wet toestaat dat de eigenaars-uitbaters worden beroofd van een voorrecht van hun gronden en dat zij worden verhinderd bieten te telen tegen dezelfde prijs als de andere uitbaters.

Zij zijn van oordeel dat het om een vermomde berooving van aan de eigendom inherente rechten gaat en dat de wet de rechten van de toekomstige eigenaars-uitbaters niet in acht neemt.

- A.2. In haar memorie van tussenkomst verantwoordt de v.z.w. Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België in de eerste plaats de ontvankelijkheid van haar tussenkomst door te doen gelden dat zij een representatieve beroepsorganisatie van de suikerfabrikanten is, erkend bij het ministerieel besluit van 15 september 1986 betreffende de erkenning van de producentengroeperingen en de verenigingen van producentengroeperingen in de sectoren van de suikerbiet en van de suiker. Zij is derhalve een van de beroepsorganisaties die gemachtigd zijn de overeenkomsten van het bedrijfsleven waarvan sprake in het verzoekschrift, te sluiten.

De tussenkomen de partij maakt opmerkingen over het belang van de verzoekers. Zij stelt vast dat de verzoekers die de schorsing vorderen landbouwuitbaters zijn aan wie geen leveringsrecht is toegekend omdat zij gedurende de referentie jaren geen suikerbieten hebben geleverd of geproduceerd. De tussenkomen de v.z.w. is dus van oordeel dat hun klacht niet voortvloeit uit de bestreden wet, waarvan de bepalingen volstrekt identiek zijn met artikel 13, § 3, van de E.E.G.-verordening nr. 206/68 die, mocht de wetsbepaling worden vernietigd, de wettelijke grondslag zou kunnen vormen voor een overeenkomst die de verdeling van de leveringsrechten regelt.

Daarnaast doet de tussenkomen de partij gelden dat die verzoekers in ieder geval geen enkel wettelijk belang hebben om de vernietiging te vragen van de wetsbepaling die overigens in overeenstemming is met het gemeenschapsrecht, vermits zij geen suikerbietproducenten zijn en gedurende verschillende jaren niet geweest zijn.

Zij voert ook aan dat de klacht van de verzoekers niet voortvloeit uit de aangevochten wet maar uit de overeenkomst van het bedrijfsleven van 23 december 1985, die is goedgekeurd bij ministerieel besluit, en dat het Hof niet bevoegd is om de toepassing van een gemeenschapsbepaling of een wetsbepaling te onderzoeken. De tussenkomen de partij besluit dat de verzoekers geen belang hebben om de vernietiging te vragen en dat zij a fortiori geen belang hebben om de schorsing te vorderen. Aangezien de wet beperkt blijft tot het toestaan van overeenkomsten van het bedrijfsleven, aldus nog de tussenkomen de partij,

is het niet de onmiddellijke toepassing van de wet die de verzoekers nadeel berokkent maar de overeenkomst die krachtens die wet zou worden gesloten en hebben de verzoekers dus geen wettelijke grondslag om de schorsing van de wet te vorderen. De tussenkommende partij is ook van oordeel dat de door de verzoekers aangehaalde cijfers uit de lucht gegrepen zijn; ten aanzien van de vierde verzoeker, voert zij aan dat hij, volgens de informatie waarover zij beschikt, de gronden waarvan hij beweert eigenaar te zijn, in december 1989 aan zijn broer zou hebben verkocht en zij is van oordeel dat hij zou moeten doen blijken van de hoedanigheid waarin hij beweert in rechte te treden; uit het dossier kan men trouwens opmaken dat de verzoekende partij een overeenkomst tussen de Heer Henri HAUTHIER en de Heer Etienne HAUTHIER heeft bijgevoegd die dateert van 4 december 1989 en die ongetwijfeld moet staven wat zij hier aanvoert.

De tussenkommende partij onderzoekt vervolgens de middelen.

Zij is van oordeel dat het eerste middel niet ontvankelijk is bij gebrek aan toelichting omdat het niet uiteenzet hoe er een schending zou zijn van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. Zij meent dat het middel bovendien niet gegrond is en berust op een onjuiste interpretatie van het arrest van de Raad van State die stelt dat de aan hem voorgelegde bepalingen de beroepsorganisaties niet machtigen om de overdracht van het leveringsrecht te regelen, zoals zij dat hebben gedaan. De aangevochten wet had niet tot doel een door de Raad van State vernietigde akte geldig te verklaren maar heeft het ontbreken van een

machtiging, wat door de Raad van State was vastgesteld, verdoezeld. De partij besluit dat het middel, in zover het de bestreden wet verwijt het vernietigingsarrest te hebben omzeild, feitelijke grondslag mist. Voor het overige voert de partij aan dat er in de doelstelling van de wetgever geen enkele grond van discriminatie kan worden gevonden. Zij vergelijkt die situatie met die van zaak 244, die door de verzoekers is aangevoerd, en besluit dat het om verschillende gevallen gaat en dat de aangevochten wet, die er zich toe beperkt een machtiging toe te kennen, de verzoekers geen rechtszekerheid ontnemt aangezien de verordeningsbepalingen die krachtens die machtiging zouden worden genomen, aan de Raad van State kunnen worden voorgelegd. Zij besluit dat het middel dus ook in rechte faalt.

Ten aanzien van het tweede middel is de partij in de eerste plaats van oordeel dat, aangezien het leveringsrecht een contractueel recht is, het middel moet worden verworpen omdat de artikelen 6 en 6bis niet van toepassing zijn op zulk een recht.

De tussenkommende partij is overigens van oordeel dat het middel, in zover het de wet verwijt een discriminatie in het leven te roepen tussen hen die een contract hebben en degenen die geen contract hebben, moet worden verworpen omdat het niet de aangevochten wet is die het toekennen en het verdelen van de leveringscontracten regelt, maar wel de overeenkomsten van het bedrijfsleven. Tot slot doet zij opmerken dat over de leveringsrechten is onderhandeld zodat alle betrokken partijen, alle verkopers van bieten, tot wie de verzoekers niet behoorden, identieke

rechten genieten en dat de verzoekers vanzelfsprekend geen discriminatie kunnen vinden in het feit dat degenen die, zoals zij, geen verkopers van bieten waren en zijn, dat recht niet hebben gekregen. "De suikerproduktie en bijgevolg de bietproduktie zijn door de gemeenschapsreglementering beperkt met de bedoeling die sector rendabel te houden; de beperking, voor de toekomst, van het voordeel dat uit het toekennen van een leveringsrecht voortvloeit, wordt dus door het nagestreefde doel verantwoord en is evenredig met dat doel". De tussenkommende partij is van oordeel dat de verzoekers geen discriminatie aanvoeren ten opzichte van hen die

zich in dezelfde situatie van uitbater zonder leveringsrecht bevinden.

Ten aanzien van het derde middel, is de verzoekende partij de mening toegedaan dat het niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang om de reeds aangehaalde reden dat het toekennen en het verdelen van de leveringsrechten niet door de aangevochten wet maar door de gemeenschapsreglementering worden geregeld. De tussenkomende partij voert voorts aan dat het middel berust op een onjuiste analyse van het leveringsrecht dat geenszins een aan de grond inherent recht is maar het resultaat van het quota-stelsel voorgeschreven door het gemeenschapsrecht. "Het leveringsrecht is niet inherent aan het eigendomsrecht en het regelen ervan maakt geen inbreuk op dat fundamenteel recht". De tussenkomende partij voert nog aan dat het middel, aangezien het berust op een schending van artikel 11 van de Grondwet en van artikel 1 van het Aanvullend Protocol, in rechte faalt omdat de inbreuk redelijkerwijze evenredig is met het doel van algemeen belang dat door de gemeenschapsreglementering wordt nagestreefd.

De partij besluit met enkele beschouwingen over de vordering tot schorsing die volgens haar moet worden verworpen, in de eerste plaats bij gebrek aan belang, zoals reeds is gezegd, maar ook omdat de verzoekers niet aantonen dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm hen een nadeel kan berokkenen en ook omdat de middelen, waarvan zij heeft aangetoond dat zij niet gegrond zijn, a fortiori niet als ernstig kunnen worden beschouwd. Tot slot is de tussenkomende partij van oordeel dat het aangevoerde nadeel niet op een ernstige

manier wordt verantwoord, dat de aangehaalde cijfers niet berusten op een schatting die het overwegen waard is en dat bovendien zulk een nadeel niet als herstelbaar kan worden beschouwd omdat het gaat om een inkomstenderving.

- A.3. In haar memorie van tussenkomst doet de v.z.w. Confederatie van de Belgische Bietplanters eerst van haar belang om in het geding tussen te komen blijken door het feit dat zij bij ministerieel besluit erkend is in de sector van de suikerbiet als vereniging van producentengroeperingen en als organisatie van suikerbietverkopers en dat zij als dusdanig partij kan zijn bij de overeenkomsten van het bedrijfsleven bedoeld in de E.E.G.-verordening of in de aangevochten bepaling.

Zij betwist vervolgens de ontvankelijkheid van het verzoekschrift tot vernietiging en van de vordering tot schorsing; zij is van oordeel dat de verzoekers niet van een belang doen blijken om voor het Arbitragehof in rechte te treden. Zij is van mening dat die verzoekers niet aantonen dat de aangevochten norm hen rechtstreeks en ongunstig in hun situatie raakt : in werkelijkheid is het niet de aangevochten bepaling die de verzoekers raakt maar eventueel de overeenkomsten van het bedrijfsleven die op die wettelijke basis zouden worden gemaakt en verplicht gesteld.

De tussenkomende partij onderzoekt tot slot de vordering tot schorsing.

In het verlengde van wat zij over het belang heeft gezegd, is zij van mening dat de partijen a fortiori niet aantonen op welke manier de onmiddellijke toepassing van de bestreden

onwettige norm hen rechtstreeks een ernstig of onherstelbaar nadeel zou kunnen berokkenen. Derhalve zou een van beide voorwaarden voor de schorsing niet zijn vervuld.

Ten aanzien van het eerste middel, dat zij als niet-gegrond verwerpt, meent de tussenkommende partij dat de aangevochten bepaling de bedoeling van de wetgever weergeeft om een wettelijke basis tot stand te brengen voor de overeenkomsten van het bedrijfsleven en dat zij geenszins beoogt met terugwerking de nietigheid van de overeenkomst en het ministerieel besluit dat ze goedkeurt, op te heffen.

Ten aanzien van het tweede middel dat de tussenkommende partij eveneens verwerpt omdat het niet gegrond is, voert zij aan dat de wetsbepaling uitsluitend beoogt een wettelijke basis te bieden voor het sluiten van overeenkomsten van het bedrijfsleven en zelf geen enkele bepaling bevat betreffende het toekennen van leveringsrechten voor bieten. "Men ziet niet goed in hoe de aangevochten bepaling in die omstandigheden de gelijkheid tussen de landbouwwitbaters met gronden waarop suikerbieten kunnen worden geteeld, zou hebben kunnen verbreken".

Ten aanzien van het derde middel is de tussenkommende partij allereerst van oordeel dat het niet ontvankelijk is in zoverre het steunt op de rechtstreekse schending van artikel 11 van de Grondwet en artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, die niet onder de bevoegdheid van het Arbitragehof vallen, gelet op artikel 107ter van de Grondwet en artikel 1 van de bijzondere wet van

6 januari 1989.

Vervolgens is zij subsidiair van mening dat de bestreden wetsbepaling op zich geen enkele regel bevat die de eigenaars-uitbaters van een recht op hun gronden berooft en hen verhindert bieten te produceren tegen dezelfde prijs als de andere uitbaters, zodat ze de gelijkheid onder de burgers niet schendt.

In de derde plaats voert de tussenkomenende partij aan dat het begrip "leveringsrecht" als attribuut van de eigendom in strijd is met de gemeenschapsreglementering en zij citeert een arrest van het Hof van Justitie van de Gemeenschappen.

- A.4. In zijn memorie legt de Ministerraad eerst het stelsel van de contingentering van de bietproduktie uit en wijst op een aantal onjuistheden in de uiteenzetting van de verzoekers.

Vervolgens onderzoekt de Ministerraad het belang van de verzoekers. Hij voert aan dat de aangevochten norm de verzoekers geenszins belet een leveringsrecht voor bieten te krijgen, dat het gaat om een machtigingswet en dat het dus geenszins zeker is dat de bestreden norm rechtstreeks en automatisch de verzoekers nadeel zal berokkenen, terwijl bovendien de overeenkomst van het bedrijfsleven door de bevoegde minister nog niet is goedgekeurd. De Ministerraad is overigens van mening dat de landbouwvennootschap STASSART-HIMBE die in 1981 en 1982, de referentie jaren, geen suikerbieten heeft geproduceerd en die geen quotum heeft kunnen krijgen toen

zij dat in 1983 heeft gevraagd omdat die regeling op dat ogenblik nog niet bestond, niet doet blijken van een belang om het beroep tot vernietiging in te dienen, vermits de vernietiging van de aangevochten wet haar toestand geenszins zou wijzigen. De Ministerraad is ook van mening dat de aangehaalde cijfers niet ernstig lijken. Hij meent dat ten aanzien van de verzoeker HAUTHIER dezelfde redenering kan worden gevolgd en dat er moet worden aan toegevoegd dat die verzoeker met volle kennis van zaken in 1984 een boerderij heeft gekocht die sedert vele jaren en onder meer tijdens de referentie jaren geen bieten had geproduceerd.

Vervolgens onderzoekt de Ministerraad de middelen.

Ten aanzien van het eerste middel zet de Ministerraad de motieven uiteen waarom de Raad van State zijn vernietigingsarrest heeft gewezen, motieven gebaseerd op de ontstentenis van een machtiging, en stelt dat de Raad van State zelf van oordeel is dat de overheid die bevoegd is om de zaak te regelen, een wijze van overdracht van leveringsrechten kon voorschrijven, voortspruitend uit de aard die zij er wilde aan toekennen. De Ministerraad doet gelden dat de aangevochten bepaling juist tot doel heeft de wettelijke basis te leveren die ontbrak aan de akten die door de Raad van State zijn vernietigd. De Ministerraad meent dus dat de wetgevende macht de motivering van de Raad van State niet heeft omzeild.

In het tweede middel ziet de Ministerraad twee onderdelen. Volgens het eerste onderdeel zou er, wat de bietenteelt betreft, discriminatie zijn in geval van grondoverdracht. De Ministerraad is van

mening dat de wetgever, door toe te staan dat in de overeenkomsten van het bedrijfsleven de overdracht van leveringsrechten naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat, wordt geregeld, geen criteria heeft vastgesteld die niet objectief, verantwoord en redelijk zouden zijn. Hij is van mening dat het door de wetgever aangewende middel normaal is en noodzakelijk voor het nagestreefde doel, met name het sluiten van overeenkomsten van het bedrijfsleven voorgeschreven door de E.E.G.-reglementering om de bietproduktie te beperken, en dat het middel geenszins onredelijk is en niet verhindert dat al degenen die zich in dezelfde, gemakkelijk te identificeren specifieke situatie bevinden, op dezelfde manier worden behandeld.

Volgens het tweede onderdeel zou er discriminatie zijn omdat er geen nieuwe uitbatingen voor bietproduktie mogen komen. Volgens de Ministerraad ligt het antwoord voor dit onderdeel voor de hand : "de stijging van de bietproduktie in België wordt niet afgeremd door het bestreden artikel 215 maar door de E.E.G.-reglementering".

Ten aanzien van het derde middel is de Ministerraad van oordeel dat de door de bestreden norm toegestane overeenkomsten van het bedrijfsleven niet leiden tot eigendomsberoving maar tot een beperking, in het algemeen belang, van het geldelijk voordeel dat kan worden gehaald uit het genot van een goed in geval van bietproduktie. Nu kan, volgens de Ministerraad, een beperking van het genot van een goed door de wet worden opgelegd aan sommige eigenaars

behorende tot een gemakkelijk en objectief te identificeren categorie, voor zover er geen onevenredigheid is met het nagestreefde doel, met name in dit geval het behoud van een redelijk beroepsinkomen voor de gevestigde bietplanters. De Ministerraad is van oordeel dat dezelfde regeling geldt voor artikel 11 van de Grondwet en artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van

de mens. De Ministerraad besluit dat de drie aangevoerde middelen niet ernstig lijken.

Tot slot gaat de Ministerraad in op het ernstig nadeel. Hij is de mening toegedaan dat de verzoekende partijen geen enkel concreet feit aanvoeren dat het bij de wet vereiste nadeel kan verantwoorden. Hij meent ook dat het aangevoerde nadeel louter financieel is en dat een geldelijk nadeel niet als moeilijk te herstellen kan worden beschouwd, te meer wanneer de eventuele schuldenaar kredietwaardig is. Tot besluit is hij van mening dat aangezien de verzoekende partijen gedurende lange tijd geen bieten hebben geproduceerd, zij redelijkerwijze niet kunnen aanvoeren dat hun onderneming in moeilijkheden zou kunnen worden gebracht door de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm.

- A.5. In zijn memorie van antwoord betwist verzoeker HAUTIER de stelling van de Ministerraad wat het gebrek aan belang betreft en meent dat de aangevochten wet de verzoekende partijen rechtstreeks benadeelt aangezien zij regels toelaat die de overdracht van leveringsrechten afhankelijk stellen van het schriftelijk akkoord van de titularis van het recht. Overigens betoogt verzoeker HAUTIER, aan wie vanaf 1984 een quotum is geweigerd, dat hij met de aangevochten wet de kans verliest om een quotum te verwerven door toepassing van de algemene regel van spreiding van de leveringsrechten door het feit van de grondoverdracht, vermits de aangevochten wet een afwijking mogelijk maakt op de algemene regel die de vroegere planter, die akkoord moet gaan, bevoordeelt.

Ten aanzien van het eerste middel is verzoeker HAUTIER van mening dat de aangevochten wet, die het bietenquotum verbindt met de persoon van de planter, de stelling van de Raad van State tegenspreekt die dat quotum zou beschouwen als een onlichamelijk onroerend goed, ook al heeft het een persoonlijk karakter.

Ten aanzien van het tweede middel oordeelt de partij dat de tussenkomst van de wetgever onevenredig is met het nagestreefde doel, met name de beperking van de bietproduktie, doordat de genomen maatregel een overdreven en onverantwoorde beperking inhoudt van het fundamenteel recht op eigendom.

Ten aanzien van het derde middel is de partij van mening dat de bij de wet toegelaten overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven kunnen leiden tot een onteigening "aangezien niet kan worden ontkend dat de onderhandeling over de leveringsrechten door de planter, die eigenaar van zijn quotum is geworden, plaatsvindt met een rechtstreeks en onmiddellijk nadeel voor de rechten en belangen van ieder die belang heeft bij de overname van landbouwgronden, of dat nu een eigenaar is die wil opzeggen wegens persoonlijke uitbating, of een overnemer die een landbouwuutbating overneemt".

- A.6. Het Hof heeft van de verzoekers BEAUVOIS en VIATOUR, alsmede van verzoeker STASSART, een memorie van antwoord ontvangen. Die memorie is enkel voor laatstgenoemde ontvankelijk aangezien de twee andere verzoekers niet de schorsing vorderen en dus geen partij in de schorsingsprocedure zijn.

Ten aanzien van het belang om in rechte te treden, doet verzoeker STASSART-HIMBE gelden dat de nieuwe overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven reeds zijn gesloten (en zelfs in de praktijk zouden worden toegepast); door de vernietiging van de aangevochten wet zouden ze hun wettelijke basis verliezen, zodat ze, na hun goedkeuring, door de Raad van State zouden kunnen worden vernietigd.

Ten aanzien van het eerste middel is de partij van oordeel dat de wetgever, met de aangevochten wet, aan de overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven een wettelijke basis heeft willen geven, maar dat hij die overeenkomsten niet heeft toegestaan af te wijken van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek en van de wetgeving op de pachtcontracten bij gebrek aan een duidelijke bepaling wat die wijziging betreft.

Ten aanzien van het tweede middel is de partij van oordeel dat de wetgever, binnen de door de E.E.G. vastgestelde grenzen, de leveringsrechten moest verdelen maar dat hij daarbij onder de planters geen onderscheid mocht maken, in strijd met artikel 6 van de Grondwet. Zij stelt de vraag of het rechtvaardig en redelijk is dat de gevestigde bietplanters, omdat zij tijdens de referentie jaren bieten hebben geleverd, de leveringsrechten louter in hun voordeel kunnen monopoliseren (door ze uit te oefenen of erbij te bemiddelen) ten nadele van alle andere uitbaters van gronden waarop bieten kunnen worden geteeld.

Ten aanzien van het derde middel legt de verzoeker de nadruk op de onverantwoorde discriminatie die de gevestigde planters bevoordeelt.

Ten aanzien van het moeilijk te herstellen nadeel vraagt de verzoeker zich af tot welke kredietwaardige schuldenaar hij zich zou moeten wenden om het herstel van het nadeel te verkrijgen.

Ten aanzien van het onderwerp van het beroep tot vernietiging

- B.1. Uit artikel 21 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 volgt dat een vordering tot schorsing enkel samen met een beroep tot vernietiging kan worden ingediend of nadat zulk een beroep reeds is ingesteld. De vordering tot schorsing is derhalve ondergeschikt aan het beroep tot vernietiging. Reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing dient het onderwerp van het beroep tot vernietiging dus nauwkeurig te worden bepaald.
- B.2. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van artikel 215 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen, dat een artikel 4bis invoegt in de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in de landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten.

Dat artikel bepaalt :

" § 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 3 van deze wet, kan de Koning de voorwaarden bepalen waaronder de Minister van Landbouw de representatieve beroepsorganisaties van suikerfabrikanten en van de verkopers van bieten erkent en de overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven goedkeurt waarbij de individuele en collectieve betrekkingen tussen suikerfabrikanten en de verkopers van bieten worden geregeld, alsmede de rechten en verplichtingen van de contracterende partijen.

Deze overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven kunnen inzonderheid regels bevatten

met betrekking tot de voorwaarden voor aankoop, levering, ontvangst en betaling van bieten, met betrekking tot de voorwaarden van de verdeling van leveringsrechten, het beheer van deze rechten en de overdracht van deze rechten van de titularis naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat en met betrekking tot de voorwaarden waaronder de afhoudingen verricht kunnen worden door de suikerfabrikanten op de betaling van de bieten met het oog op het dekken van de kosten van de activiteiten van de beroepsorganisaties of met het oog op het verzekeren van de behartiging van de belangen die zij vertegenwoordigen of de financiering van een deelname in het kapitaal van ondernemingen van de betrokken sector.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van artikel 3 van deze wet, kan de Koning de voorwaarden bepalen waaronder de Minister van Landbouw representatieve beroepsorganisaties erkent, hetzij van de suikerfabrikanten, hetzij van de bietenverkopers, hetzij van de suikerfabrikanten en bietenverkopers en de gemeenschappelijke regels, vastgesteld door deze representatieve beroepsorganisaties, goedkeurt.

Die gemeenschappelijke regels kunnen betrekking hebben op de produktie en het op de markt brengen van de bieten en van de suiker, alsmede op de behartiging van de vertegenwoordigde belangen.

Die gemeenschappelijke regels mogen niet strijdig zijn met de bepalingen van de overeenkomsten van het bedrijfsleven, bedoeld in § 1.

§ 3. De erkende representatieve beroepsorganisaties onderwerpen zich aan het toezicht van de Minister van Landbouw of van zijn afgevaardigden met betrekking tot hun boekhouding en met betrekking tot de toepassing van de goedgekeurde overeenkomsten van het bedrijfsleven en gemeenschappelijke regelen.

Het toezicht kan uitgeoefend worden door ambtenaren die als waarnemer aan vergaderingen van de beheersorganen deelnemen.

De goedgekeurde overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven en gemeenschappelijke regels hebben de rechtsgevolgen van verordeningen en binden de categorieën van betrokken personen. Zij worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad als bijlage bij het ministerieel besluit tot

goedkeuring".

- B.3. Krachtens artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, moet het verzoekschrift het onderwerp van het beroep vermelden en een uiteenzetting van de feiten en middelen bevatten. Het Arbitragehof moet de omvang van het beroep tot vernietiging bepalen op basis van de inhoud van het verzoekschrift.

Ten deze blijkt dat de grieven van de verzoekers uitsluitend betrekking hebben op het tweede lid van paragraaf 1 van artikel 4bis. Tijdens de terechtzitting hebben de partijen verduidelijkt dat zij drie elementen in die bepaling betwisten : de aan de beroepsorganisaties gegeven machtiging om via overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven de voorwaarden te regelen voor a) de verdeling van de leveringsrechten voor bieten, b) de overdracht van deze rechten van de titularis naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat en c) de voorwaarden waarin de suikerfabrikanten afhoudingen op de betalingen van bieten kunnen doen met het oog op het dekken van de kosten van de activiteiten van de beroepsorganisaties of met het oog op het verzekeren van de behartiging van de belangen die zij vertegenwoordigen of de financiering van een deelname in het kapitaal van ondernemingen van de betrokken sector.

- B.4. Het Hof is van mening dat de door de verzoekers aangevoerde middelen werkelijk betrekking hebben op de verdeling en de overdracht van de leveringsrechten. Daarentegen blijkt uit de inhoud

van het verzoekschrift niet dat de verzoekers de machtiging betwisten om de voorwaarden te regelen waarin de suikerfabrikanten afhoudingen op de betalingen van de bieten kunnen doen. In het stadium van de vordering tot schorsing blijkt het beroep in dat opzicht dus niet ontvankelijk.

Ten aanzien van de machtiging om de voorwaarden voor de verdeling van de leveringsrechten van bieten te regelen

B.5. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- 1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- 2° de onmiddellijke uitvoering van de bestreden wet moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

Ter beoordeling van de tweede voorwaarde bepaalt artikel 22 van dezelfde wet bovendien : "De vordering bevat een uiteenzetting van de feiten waaruit moet blijken dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen"; er wordt dus vereist dat zulk een nadeel werkelijk wordt aangetoond.

B.6. Het aangevochten artikel 4bis, § 1, tweede lid, bepaalt :

"Deze overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven kunnen inzonderheid regels bevatten met betrekking tot de voorwaarden voor (...) de verdeling van de leveringsrechten voor bieten".

Die bepaling regelt niet rechtstreeks de verdeling van de leveringsrechten en legt zelfs niet de beginselen voor de verdeling vast.

Zij blijft beperkt tot het machtigen van de betrokken beroepsorganisaties om de aangelegenheid te regelen via de overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven.

Zelfs mocht men ervan uitgaan dat het door de verzoekers neergelegde document "overeenkomst van het betrokken bedrijfsleven" -nog niet goedgekeurd door de Minister-, tot staving van de bij artikel 22 van de bijzondere wet op het Arbitragehof vereiste uiteenzetting van de feiten zou kunnen dienen, dan nog kan op basis daarvan niet worden besloten dat er een aan de wet toe te schrijven moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou zijn.

Inzake de machtiging om de overdracht van leveringsrechten van de titularis naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat, te regelen

B.7. Het aangevochten artikel 4bis, § 1, tweede lid, bepaalt :

"Deze overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven kunnen inzonderheid regels bevatten

met betrekking tot ... de overdracht van deze rechten van de titularis naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat".

- B.8. De verzoekers zijn van oordeel dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden wet hen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Om tot schorsing te kunnen besluiten is meer bepaald vereist dat de regel waarvan een verzoeker de schorsing vraagt, hem rechtstreeks een ernstig nadeel berokkent of kan berokkenen indien die regel niet wordt geschorst. De wet bepaalt dat een moeilijk te herstellen ernstig nadeel door het Hof als zodanig slechts kan worden erkend wanneer het verzoekschrift een uiteenzetting bevat van concrete feiten van die aard dat een dergelijk nadeel eruit kan blijken.

Tot staving van de vordering tot schorsing voeren de verzoekers het financieel nadeel aan dat voor hen voortvloeit uit de inkomstenderving die het gevolg is van het verschil in rendabiliteit tussen de renderende bietproduktie, die voor hen onmogelijk is omdat zij geen leveringsrechten hebben, en de produktie van koolzaad die zij als voorbeeld nemen. Dat nadeel, dat zich volgens hen elk jaar voordoet, kan niet worden hersteld. A priori vloeit dat nadeel niet voort uit de overdracht van leveringsrechten, maar uit de verdeling ervan. Het Hof is van oordeel (supra B.6.) dat zulk een nadeel niet aan de wet kan worden toegeschreven.

In hun memorie en tijdens de terechtzitting hebben de verzoekers hun nadeel nochtans als volgt toegelicht : de aangevochten bepaling maakt het sluiten van overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven mogelijk die, in geval van grondoverdracht, de herverdeling van de vrijgekomen quota onder alle planters zouden neutraliseren door overeenkomsten waarbij de vroegere uitbater partij is. Het is juist dat de overeenkomsten, op basis van de aangevochten bepaling, de overdracht van het leveringsrecht afhankelijk kunnen stellen van het akkoord van de vroegere uitbater die houder is van dat recht. De partijen zeggen niet vanaf wanneer zij dat nadeel hebben geleden. Het Hof dient na te gaan of het aangevoerde nadeel rechtstreeks uit de onmiddellijke toepassing van de aangevochten wet voortvloeit.

Het feit dat de verzoekers tijdens de jaren vóór 1991 niet op een renderende manier bieten hebben kunnen telen, is niet te wijten aan de aangevochten wet, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 9 januari 1991, maar aan de oorspronkelijke verdeling van de leveringsrechten, waarover het Arbitragehof niet kan oordelen.

Die onmogelijkheid om tijdens het seizoen 1991 op een renderende manier suikerbieten te telen, kan evenmin aan de aangevochten wet worden toegeschreven, vermits er geen overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven zijn geweest die zijn goedgekeurd bij ministerieel besluit dat de aangelegenheid regelt.

Niettemin blijkt dat de aangevochten wet in de toekomst en met name voor het seizoen 1992 de

verzoeker een nadeel zou kunnen berokkenen.

Inderdaad, mocht een overeenkomst op grond van de aangevochten wet de overdracht van leveringsrechten laten afhangen van de instemming van de vroegere uitbater, dan zou ze elke herverdeling van leveringsrechten die aan de verzoekers als nieuwe planters ten goede zou kunnen komen, kunnen verhinderen zodat die de kans om een leveringsrecht te verwerven, kunnen verliezen en dus eventueel inkomsten kunnen derven.

Die inkomstenderving zou door de schorsing van de wet niet noodzakelijkerwijze worden vermeden vermits de verzoekers slechts leveringsrechten zouden kunnen krijgen in geval van wijzigingen die leiden tot een herverdeling van de leveringsrechten en die herverdeling voor hen gunstig zou zijn.

Het Hof stelt vast dat de verzoekers geen enkel element aanbrengen aan de hand waarvan kan worden nagegaan in welke mate een herverdeling van de leveringsrechten zou kunnen tot stand komen die voor hen -eventueel- gunstig zou kunnen uitvallen. Aangezien de verzoekers het Hof niet de mogelijkheid bieden te oordelen over het risico van inkomstenderving dat zij aanvoeren, voldoen zij niet aan de vereisten van artikel 22 van de bijzondere wet van 6 januari 1989.

Uit wat voorafgaat volgt dat het aangevoerde nadeel niet het uit de onmiddellijke toepassing van de aangevochten wet voortvloeiende ernstig, moeilijk te herstellen nadeel kan zijn dat bij de bijzondere wet van 6 januari 1989 is vereist opdat

het Hof de schorsing van de aangevochten bepaling zou kunnen uitspreken.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

verwerpt de vordering tot schorsing.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands,
overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6
januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare
terechtzing van 24 oktober 1991.

De griffier,

De voorzitter,

H. VAN DER ZWALMEN

I. PETRY